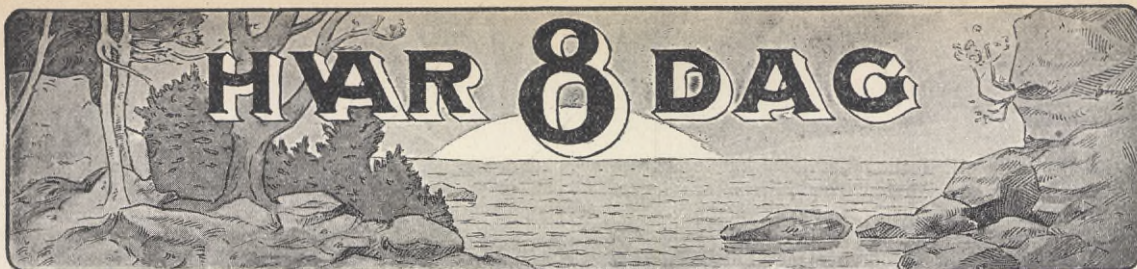

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

4:de årg.

Den 16 November 1902.

N:o 7

Återgifvande af text eller illustrationer ur HVAR 8 DAG utan särskild öfverenskommelse förbjudes.

INNEHÅLL: *Johan Abraham Björklund (med 1 porträtt). Mössebergs nya utsiktstorn (med 1 illustration). Det högre militärbefälet (med 4 porträtt). Svenska flottans första ballongfartyg (med 1 illustr.) Norske krigsminister Stang (med 1 porträtt). Johan Svendsen (med 1 porträtt). Den stora branden i Kristiania (med 1 illustration). Ett tyskt diplomatskifte (med 1 porträtt). Efter kriget (med 1 illustration). Den nya Musikhögskolan och Konstakademien i Berlin (med 1 illustration). Stalheims hotell nedbrunnet (med 2 illustrationer). Alf Wallander (med 4 illustr.) Bland lejon och leoparder (med 2 illustr.) Ryska torpedjagare i Karlskrona (med 1 illustration). Olyckorna vid byggen i Stockholm (med 2 illustr.) Veckans porträttgalleri (med 18 porträtt). Ur häfdernas kuriosas. Små tids- och personhistoriska studier för HVAR 8 DAG af P. M. G. III. »Magnetisören» Bruce*

BONNIERS TRYCKERI AKTIEBOLAG. GÖTEBORG. 1902.

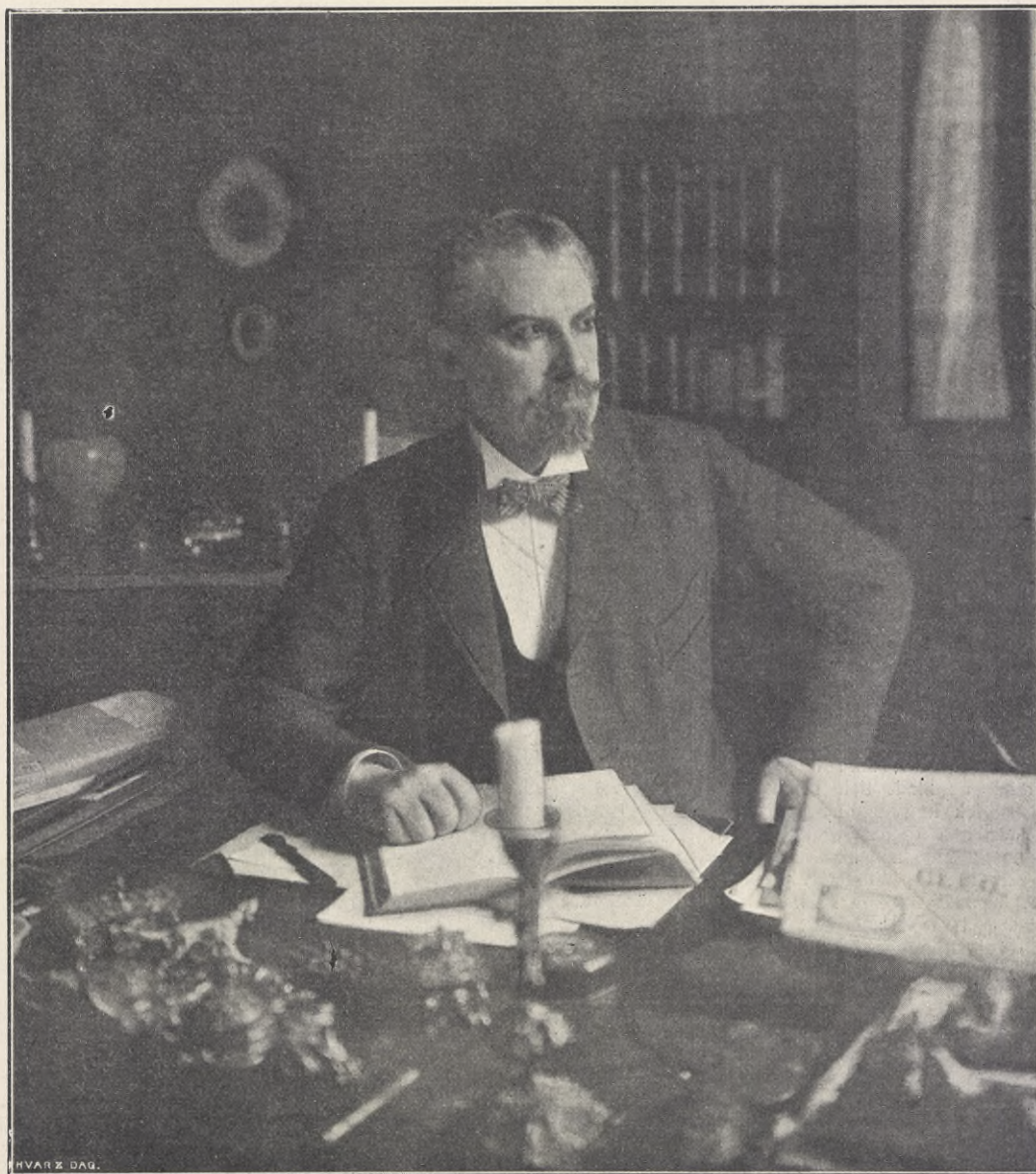

Foto. HVAR 8 DAG.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfverparre, Sthlm.—Gbg.

REDAKTÖR JOHAN ABRAHAM BJÖRKLUND.

JOHAN ABRAHAM BJÖRKLUND.

Ett betydelsefullt trettioårsjubileum kunde hufvudredaktören för Nya Dagligt Allehanda fira med ingången af november månad. Det var nämligen då jämnt tre decennier, sedan hr Björklund inträdde i redaktionen för den stora hufvudstadstidning, hvilken chef han nu är.

Trettio år i en och samma tidning! Det måste låta nästan underbart i öronen på våra dagars unga journalister, hvilka i allmänhet icke ha något emot att litet emellanåt byta om plats och »lufta på sig». Erkänns måste dock, att den moderna journalistiken fordrar stor lokal- och personalkännedom, så att en tidningsman, som uppehållit sig på flere ställen i landet, kan, om han för resten är en duktig karl, bli till större nytta i vissa anställningar i en tidning, än en person, som aldrig rört sig ur fläcken.

Men i alla fall ha vår tids unga journalister förvånande lätt för att byta plats. Det är, som om en del af dem alls icke assimilerade sig med tidningen, där de arbeta, och dess idéer, som om de icke hade någon tanke på det ideella i tidningsmannens verksamhet. Trettioårsjubileum af samma slag som det Björklundska kommer nog icke ofta att firas, åtminstone icke af en hufvudstadspublicist.

Det är lätt att förstå, att Nya Dagligt Allehandas hufvudredaktör skall vara en i Stockholm känd person, om också den anspråkslöshet, som präglar hans väsen, men som icke gjort något intrång på karaktärens självständighet, kommer honom att i allmänhet hålla sig undan från en i det yttre framträdande ställning. Men hr Björklunds sympatiska, öppna anletsdrag äro likafullt väl bekanta, och äfven där publicistens åsikter icke kunnat vinna anklag, ha den enskilde personens förtjänster afväpnat och intagit.

Hans lefnadsöden kunna sammanfattas på följande sätt. Född i Uppsala den 28 juni 1844 — föräldrarne voro slaktaremästaren och borgaren Johan Gustaf Björklund och Sofi Charlotta Lindström — var B. elev vid Uppsala katedralskola och Norrköpings lyceum. Student i Uppsala 1863, ägnade B. sig föredrädesvis åt studiet af moderna språk, estetik och historia. Under båda terminerna 1871 var den begåfvade unge mannen kurator för östgöta nation.

Björklunds tidningsmannabana började 1872 i Samtiden — en af bruksägaren fil. d:r C. F. Bergstedt 1870—74 redigerad och utgifven veckoskrift för politik och litteratur — och B. var maj—oktober 1872 medarbetare i Stockholms Dagblad, på utrikesafdelningen, där litet hvar, som i forna dagar arbetade i Stockholms Dagblad, fick hjälpa till! I november 1872 öfvergick han emellertid till Nya Dagligt Allehanda, där han under signaturen Janus gjorde sig känd som en kunskapsrik och stilistiskt framstående teater- och litteraturanmälare. Under årens lopp verkade B. äfven på andra håll. Han skref sålunda i Ny Illustrerad Tidning, i Edv. Bäckströms Teater och Musik, i Julkvällen o. s. v.

År 1878 blef B. Nya Dagligt Allehandas redaktionssekreterare och 1884 tidningens souschef. Hans befattning som dess hufvudredaktör daterar sig från februari 1891, efter V. Bergstrands död.

B. är vidare en af Publicistklubbens i Stockholm stiftande medlemmar och har upprepade gånger varit styrelseledamot och ordförande i denna klubb, liksom han från 1897 varit styrelsemedlem och v. ordförande i Publicisternas understödsförening.

Den forne estetikern har — såsom icke sällan

sker i tidningsvärlden — från bedömandet af konsten och litteraturen öfvergått till det politiska författarskapet, hvaråt B. från år 1883 förnämligast ägnade sig, ända tills hans befattning som tidningens hufvudredaktör medförde nya, på författarskapet inskränkande, plikter för honom. Det är här icke platsen att inlåta sig på redaktör Björklunds verksamhet som politisk skribent. Litet hvar vet, att han aldrig låtit den tidning, där han verkat och länge haft ett dominerande inflytande, vika ifrån den strängt konservativa och protektionistiska ståndpunkten. Litet hvar vet också, att det är en man, som står bakom ordet, och därför ha alla respekt för den framstående och fosterlandsälskande publicisten.

MÖSSEBERGS NYA UTSIKTS- TORN.

Foto. L. Ericson, Sköfde.

Klitché: Bengt Silfverparne.

Vår illustration visar det nyss fullbordade utsiktstornet på Mösseberg. Från den 325 meter öfver hafvet belägna plattan reser sig tornet 32 meter i höjden. Ca 200 trappsteg, fördelade i 5 afsatser, leda upp till toppen och har man därifrån en hänförande och vidsträckt utsikt.

DET HÖGRE MILITÄRBEFÄLET.

Vid konselj den 7 nov. skedde en del förändringar inom det högre militärbefälet. Afsked beviljades sålunda chefen för andra arméfördelningen, generallöjtnanten *C. B. Munck* (porträtt i H. 8 D. d. 7 sept.) och öfversten och chefen för Kalmar regemente *F. Kugelberg*.

Till chef för andra arméfördelningen har utnämnts generalmajoren i armén, sekundchefen för Svea lifgarde *G. F. O. Uggla* och till chef för tredje arméfördelningen generalmajoren i armén, sekundchefen för Lifregementet till fot *C. A. M. Norden-skjöld*. (Af de nyutnämnda arméfördelningscheferna återgaf H. 8 D. porträtt d. 31 sistl. augusti.)

C. L. M. ROSENBLAD.
Nyutn. öfverste och sek. chef för Svea lifgarde.

C. A. H. JUNGSTEDT.
Nyutn. öfverste och sek. chef för Lifregementet till fot.

A. O. STAËL v. HOLSTEIN.
Nyutn. öfverste och chef för Andra Göta Art.-regemente.

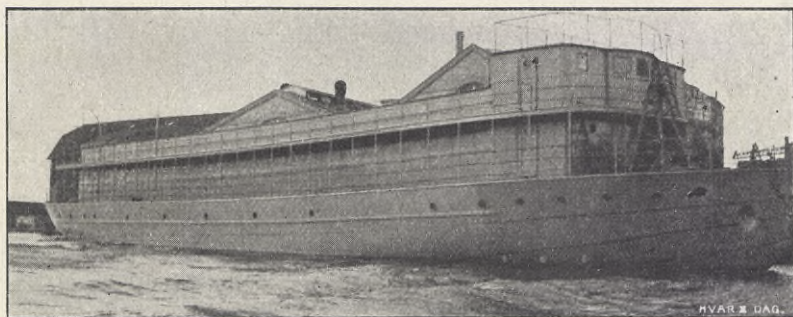

C. G. K. EKLUNDH.
Nyutn. öfverste och chef för Kalmar regemente.

Till öfverste och sekundchef för Svea lifgarde har utnämnts öfverstelöjtnanten vid nämnda lifgarde *C. L. M. Rosenblad*; till öfverste och sekundchef för Lifregementet till fot chefen för krigshögskolan, öfveradjutanten och öfverstelöjtnanten i generalstaben *C. A. H. Jungstedt*; till öfverste och chef för Kalmar regemente öfverstelöjtnanten vid Hallands regemente *C. G. K. Eklundh*; till öfverste och chef för Andra Göta artilleriregemente öfverstelöjtnanten vid Vendes artilleriregemente *A. O. Staël von Holstein*.

SVENSKA FLOTTANS FÖRSTA BALLONGFARTYGG.

Svenska flottans första ballongfartyg är nu i det närmaste färdigt till leverans, hvadan vi lämna en bild af detsamma. Det är afsedt att föra för krigsbruk till sjös erforderlig ballong jämte för densamma behöflig vätgas till fyllning o. d. Fartyget är 46,8 meter långt och har ett deplacement om 220 tons samt lämnar plats för 2 officerare, 4 underofficerare och 14 man besättning.

BALLONGFARTYGET VID LINDHOLMENS VARF

Kliché: Bengt Silfversparre.

Krigsministern Stang var den 4 nov. under en ridtur utsatt för ett svårare olyckstillbud. Hästen föll nämligen i sken och ministern träffades därvid i hufvudet af en trädgren, så att han, halft medvetslös, störtade till marken och bröt ett nyckelben samt erhöi några obetydliga sår i hufvudet. Ministern har måst intaga sängen, men torde snart vara fullt återställd.

Kliché: Bengt Silfversparre.

Den berömda norske kompositören Johan Svendsen, sedan ett flertal år dirigent för Kungl. Operans i Köpenhamn orkester, har i dessa dagar gifvit några orkesterkonserter i Stockholm. Hans utmärkta anförareförmåga har rönt allt erkännande af publik och kritik, liksom han högligen berömt vårt kungliga hofkapell.

DEN STORA BRANDEN I KRISTIANIA.

HVAR 2 DAG.
Foto. Skarpmoen, Kristiania

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre Skinn—Ola.

Eld utbröt häromdagen i Akers Verkstad och ödelade den stora maskinverkstadsbyggningen. En förlust af c:a 300,000 kronor följer af branden, som ju dessutom för verkstaden åstadkommer någon rubbning i arbetet. Det är troligt, att allt snarast skall kunna ordnas för de arbetare af den stora arbetsstyrkan, som beröras af skadan.

ETT TYSKT DIPLOMATSKIFTE.

Efter fotograf.

GREFVE WEDEL,

bekant i Sverige genom gifte med grevinnan Stefanie Hamilton, lär vara designerad till den inom tyska diplomatin höga posten som ambassadör i Wien.

Ett personalskifte, som i vida kretsar väcker intresse, förestår inom Tysklands diplomatkår. Den hittillsvarande ambassadören i Rom greve Karl v. Wedel skall lämna sin ställning där och öfvertaga ambassadörposten i Wien efter greve v. Eulenburg, som i sex år representerat tyska riket i Wien, men på grund af öfverhandtagande sjuklighet nu måste draga sig tillbaka. Denna greve v. Wedels förflyttning till Tysklands förnämsta ambassadörplats tilldrager sig äfven i Sverige stor uppmärksamhet, enär han genom en längre vistelse i Sverige samt giftermål med en svensk dam med många band är knuten till vårt land. Greve v. Wedel var nämligen i ett par år från oktober 1892 utomordentlig tysk gesandt i Stockholm och ingick därunder giftermål med grevinnan Stefanie von Platen.

Greve v. Wedel är född 1842, alltså nu 60 år gammal, och har tillbringat största delen af sin tid i militärtjänst. Från 1859 till 1866 stod han i hannoversk tjänst, öfvertogs därefter i preussiska armén, deltog i fälttåget 1870—71, kom 1876 till generalstaben och följde 1877 det rysk-turkiska kriget från ryska hufvudkvarteret. Härefter verkade han tio år såsom militärattaché i Wien och steg därunder på grund af sin duglighet till öfverste. 1887 återgick han till fronttjänsten och avancerade till tjänstgörande general à la suite tills han 1892 kommanderades till utrikesdepartementet för att bereda sig för den diplomatiska tjänsten. Som generallöjtnant och kaiserlig generaladjutant öfvertog han Tysklands representation i Stockholm.

Efter giftermålet med grevinnan v. Platen lämnade han för två år den offentliga tjänsten och återinträdde 1897, då han utnämndes först till general i kavalleriet och kort därefter till guvernör öfver Berlin. 1899 erhöil han gesandtposten i Rom. Det är äfven utan personliga hänsyn af intresse att följa denna utveckling, emedan den är nästan typisk för den nuvarande kajsarens diplomatiska representanter.

EFTER KRIGET.

Till illustrationen å sid. 102.

Det engelska underhuset har i dessa dagar enhälligt voterat åtta millioner pund eller omkring 145 millioner kronor till de eröfrade sydafrikanska republikerna, däraf de tre millionerna till boerna för återordningställandet af deras farmer, två millioner till den under kriget lojala befolkningen och de återstående tre millionerna såsom lån åt boerna. Genom denna bevilning har England egentligen gjort mera, än landet anser sig skyldigt till enligt fredsfördragets bestämmelser. Sålunda gifvas de förnämnda tre millionerna utan någon som helst betalningsskyldighet, medan man förut ämnat återbörd beloppet på Transvaal genom ett lån. Af skattkammarkanslerns och Chamberlains yttranden i underhuset får man antaga, att det är genom boergeneralerna Bothas, Dewets och Delareys inverkan på regeringen som denna storartade välvilja mot det underkufvade landet, en gåfva på 54 millioner kronor lämnas. Och antagligen har väl det plötsliga afbrottet af generalernas kontinentresa samt Dewets hemresa sin orsak i den eftergift, engelska regeringen slutligen förklarar sig beredd att göra. Det är ett klokt och höghjärtadt steg, och Chamberlain förklarade också under parlamentets lifliga bifall, att det som sålunda gjorts för boerna, vore en akt af såväl politisk klokhet som mänsklighet: det är politiskt klokt att icke gifva boerna anledning till missnöje och mänskligt att bereda dem tillfälle återvinna sitt forna välstånd. Chamberlain yttrade vidare, att han hyste största optimism för Sydafrikas framtid; åtgärderna till återställandet af ordnade förhållanden hade gifvit resultat, som öf-

verträffade hans lifligaste förväntningar och han hyste intet tvifvel om, att det skulle lyckas förena det besläktade folket till en stor afrikansk nation under britisk flagga.

Uppe på läktaren sutto Botha, Delarey och Schalk Burgher och lyssnade för första gången på, huru deras förlorade fäderneslands angelägenheter behandlades i britiska parlamentet. . . .

I skärande kontrast till dessa företeelser, till de hundratals millioner, som utkastats för kriget och nu utgifvas för att hela krigets skador och återuppbygga ett ödelagd land, stå händelser, som under den senaste tiden väckt uppseende i London. Under de senaste söndagarne hafva i Hyde Park hållits massmöten af frigifna reservsoldater, hvilka efter återkomsten från kriget icke kunnat få arbete eller genom sjukdom äro arbetsoförmögna och nu hotas med hunger och elände. Många af dessa olyckliga påstå sig till och med hafva en betydande del af sin sold att fordra hos krigsdepartementet, men kunna icke utfå den och måste därför hungra och frysa. Häftiga angrepp mot krigsstyrelsen göras af dessa till flere tusen uppgående soldater, som fordra att landet skall hjälpa dem. Efter mötena tillställas demonstrationståg genom världsstadens gator. Hvilken skillnad mellan dessa sorgliga tåg och den gatuvandring samma män under brusande jubel företogo då de drogo ut i kriget.

Det är den gamla historien: Mohren har gjort sin plikt, mohren kan gå.

Ofvanstående bild är efter en f. n. alldaglig, men icke desto mindre uppseendeväckande företeelse å Londons gator: Arbetslösa, från boerkriget återkomna frigifna reservsoldater, tågande genom gatorna i procession. Se text å föreg. sida.

DEN NYA MUSIKHÖGSKOLAN OCH KONSTAKADEMIEN I BERLIN.

Efter fotografi.

Kliché: Kon. A. B. Reint Sjöbergströ Sthlm.—Olyg.

KÄJSARPARET LÄMNAR AKADEMIEN EFTER INVIGNINGEN.

I kajsarens och kajsarinnans närvaro invigdes i söndags de nya byggnaderna för konstakademien och konsthögskolan i Berlin. Det skedde med för sådana tillfällen vanlig pomp och ståt. Kajsarparet kom, eskorterad af gardeskyrassierer; eliten af Berlins konst- och musikvärld var samlad med de båda högskolornas direktorer, professorerna Josef Joachim och Anton v. Werner i spetsen; studenterna lyste upp med sina färgrika kådräkter, föreningsdräkter och standar, och en tallös människomassa, bevakad och afspärrad af stora polismassor, bevittnade det glänsande skådespelet. Kajsaren höll ett tal, i hvilket han i väl avvägda ordalag gaf uttryck för den konst- och musikskadning, han nyligen efter segerallémonumentens invigning i en trängre krets företrädde; med sin kända motvilja för de nyare konstströmningarna, uppmanade han lärare och elever att i nära anslutning till klassiska förebilder troget följa alla de senare århundradenas store mästare, och att i de af traditioner samt skönhetsens, harmoniens och estetikens orubbliga lagar anvisade banorna skydda och vårda konstens ideal.

*

Med denna förflyttning af konstakademien och musikhögskolan till de nya byggnaderna försvinner ett märkligt stycke af det gamla Berlin. Den gamla konstakademien vid Unter den Linden, som, byggd under förra århundradet, i öfver ett sekel utgjort utbildningscentrum för de bildande konsterna i Preussens hufvudstad, skall nu skatta åt förgångelsen och lämna plats för ett palats för kungliga biblioteket. Och den gamla musikhögskolan vid Potsdamer Brücke, i hvilken så många af Tysklands tonheroer varit lärare och elever, kommer också att jämnas med marken. I stället skola nu båda verka sida vid sida i de med alla moderna tekniska hjälpmedel ge-

staltade nya lokalerna i det nya Berlin, som sedan blott tjuo år uppvuxit mellan de sammanväxta städerna Charlottenburg och Berlin. Det är blott en återförening, ty ursprungligen var musikhögskolan, som 1822 började med ett institut för kyrkomusik, en med konstakademien förbunden anstalt.

De nya konstakademibyggnaderna bilda ett stort byggnadskomplex i afvikande tysk renässans, hvilka till sitt yttre genom sin tämligen måttlösa mångfald sakna den monumentalitet, som exempelvis utmärker den bredvidliggande tekniska högskolan. Till sitt inre är allting i alla afseenden ändamålsenligt anordnadt, med tillgodogörande af de nyaste erfarenheter från in- och utland. Ateliererna, lärsalarne, biblioteksrummen erbjuda alla de fördelar, som den moderna byggnads- och konsttekniken öfverhufvud kan åstadkomma. Det finnes till och med en trädgård, i hvilken yngre målerielever erhålla tillfälle till växt- och djurstudier, taken på ett par byggnader äro bestämda till friluftsateljer, i ett par torn finnas kulturhistoriskt inredda studierum, i hvilka eleverna kunna studera scenerier och kostymer från olika kulturperioder. I musikhögskolan finnes bl. a. en konsertsal, rymmande 1,600 personer, samt en för konserter och teaterföreställningar afsedd sal med fullständig scen och scenmaskineri.

Ehuruval de privata musikinstituterna i Berlin under årens lopp öfverflyglat musikhögskolan, fria som de äro att lämpa sin undervisning efter individen och att bedriva densamma ändamålsenligt, har dock högskolan sin stora mission att fylla såsom den klassiska musikens beskyddarinna midt uppe i den nuvarande tiden af vacklande stilriktningar och tillfälliga modeutsväfningar. Denna betydelse har hon också för Norden, hvarifrån hon årligen får en stor mängd elever.

STALHEIMS HOTELL NEDBRUNNET.

Korrespondens till HVAR 8 DAG från Annie Wall.

BERGEN, 3 nov. 1902.

Tidigt i går morgon kom till Bergen den nedslående, sorgliga underrättelsen, att Stalheims nybyggda, ståtliga hotell totalt nedbrunnit natten till söndagen. Ett oblidt öde tyckes härskas öfver Stalheim. På några få år har nu elden rasat där för andra gången. Det präktiga hotellet, ett af de största i Norge, invigdes förra sommaren och man kan säga, att det ännu icke var fullt färdigbyggt, enär det var stark fråga om att ytterligare tillbygga en flygel. Hotellet har städse tagits i så hög grad i anspråk af den starka turistström, hvilken under sommarmånaderna utbreder sig öfver det norska västlandet, att en tillbyggnad kanske varit väl motiverad.

* * *

Senast förliden sommar besökte jag det allt igenom behagliga och skönt belägna hotellet, som då var ända till trängsel, höll jag på att säga, besökt af resande af alla nationer. Alla, hvilka längre eller kortare tid haft tillfälle att vistas i Stalheims storslagna, trolska bergvärld, äro hänförda af den och längta dit igen. Det stolta, sköna Stalheim lämnar ingen oberörd. Så mycket sorgligare därför, att platsen nu änyo skall stå tom, blottad på husum för den resande turist. Måhända kommer det att dröja länge, innan ett nytt hotell hinner att resas. Men när det sker — borde det nya i så fall byggas af sten och ej af trä, som fallet varit med de tvänne nedbrunna hotellen. Stalheim ligger så högt och isolerat från vatten, att ett hotell, byggt af trä å den platsen, naturligtvis medför ännu större risk. Huru branden upstått, vet man

ej, möjligen har en skorstenspipa icke varit tät, men man vet intet med visshet — allt är ännu blott gissningar. Branden observerades klockan 10 på söndagskvällen. Den spred sig med största häftighet i den rådande starka stormen och inom två timmar var hotellet lagdt i aska. Med knapp nöd räddade hotellets värd sina barn och intet af lösöret kunde bärgas. Hotellet lär vara assureradt för 400,000 kr.

HVAR 8 DAG.
Anatolfoto.

Klitché: Bengt Silfverqvist 1902.

STALHEIMS HOTELL FÖRE BRANDEN: Hallen.

Efter fotografi.

NYA & DAV.
Klückt: Kem. A.-B. Benot Silfversparre, Sthm—Gly.

DET NYLIGEN NEDBRUNNA STALHEIMS HOTELL, MED UTSIKT ÖFVER NÄRÖDALEN I NORGE.

ALF WALLANDER. EN KONSTNÄR FÖR SVENSK INDUSTRI OCH SLÖJD.

Foto. HVAR 8 DAG.

Kliché: Benot Silfversparre.

ALF WALLANDER VID SITT ARBETE.

Alf Wallander, förut känd som framstående pastellmålare, har mer och mer gått upp i konsten inom industri och slöjd och visat hvad en verklig konstnär, med praktisk blick vid sidan af kultiverad smak kan åstadkomma. Ett prof härå hade man i den höstutställning, A.-B. Svensk Konstslöjduitställning — hvars artistiska ledare hr W. är — afhållit.

W., hvilken i vårt tycke på ett särdeles lyckligt sätt undviker de öfverdrifter, som lätt kunna göra sig gällande beträffande de moderna stilarne, men därför icke är mindre originell, är säkerligen en af landets främste och väl dess mest månsidiga målsman på det området. Född i Stockholm den 11 okt. 1862 och sålunda nyligen fyrtio år, var W. efter en kurs vid Slöjdskolan elev vid Konstakademien samt studerade sedan målning i Paris. Han har särskildt gjort sig bemärkt för sina utmärkta pasteller och erhöi å 1889 års världsutställning i Paris 1:a medalj för pastellmålning.

Sedan 1894 har W. i hög grad ägnat sig åt keramik och är sedan 1896 anställd som artistiskt biträde vid Rörstrands porslinsfabrik. Det är otvivelaktigt till stor del hans förtjänst, att Rörstrand numera står så högt i konstnärlig keramik tillverk-

Foto. HVAR 8 DAG.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre, Sthm—Gbg.

ALF WALLANDER I SIN ATELIER.

Foto. HVAR 8 DAG.

Kliché: Kem. A.-B. Benat Silfversparre, Skilm—Gbg.

HÖSTUTSTÄLLNINGEN AF SVENSK KONSTSLÖJD.

ning. De Wallanderska faten, vaserna m. m. med växt-, figur- och djurmotiv i stark relief äro ju väl bekanta rundt om i världen. På senare tider har W., som ofvan nämnt ägnat sig jämväl åt

andra grenar af konstslöjd. Och det är verkligen af en väsentlig betydelse för utvecklingen af vårt lands slöjd och industri att goda konstnärer ägna talang och odlad smak åt alstren där af.

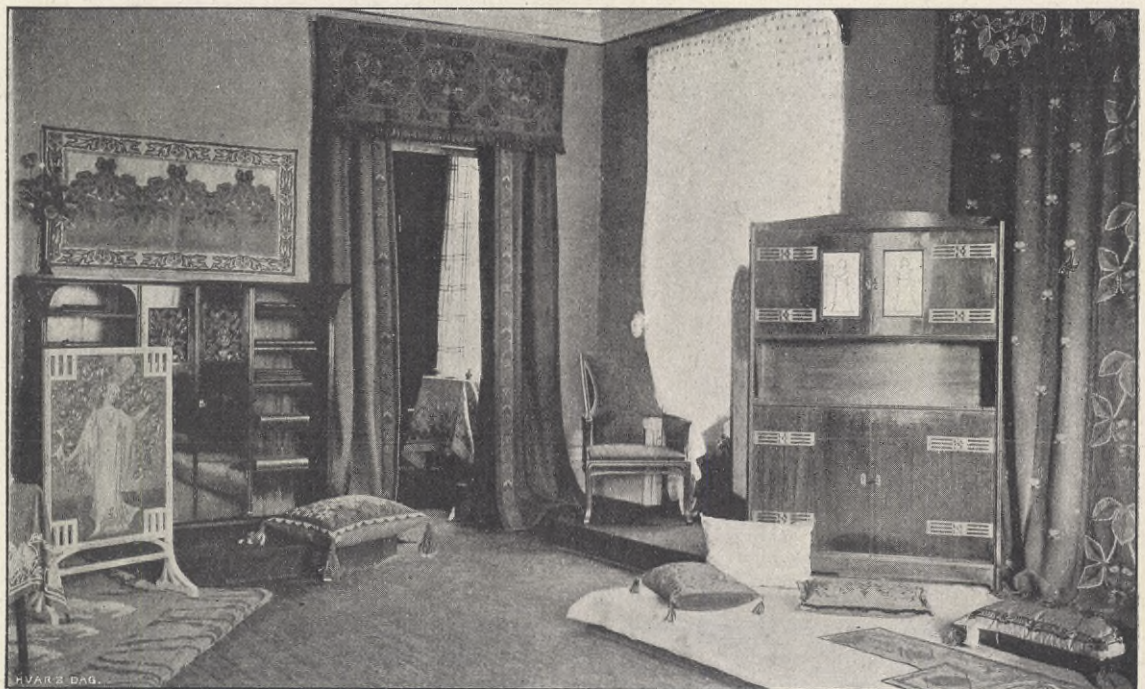

Foto. HVAR 8 DAG.

Kliché: Kem. A.-B. Pongt Silfversparre, Skilm—Gbg.

HÖSTUTSTÄLLNINGEN AF SVENSK KONSTSLÖJD.

BLAND LEJON OCH LEOPARDER.

Efter fotografier och bref från en svensk i Rhodesia.

MAGNUS LEIJER, distriktchef hos engelska regeringen i Rhodesia, där han vistats sedan 1897, har till anförvänder i Sverige hemsändt en del liffulla och högeligen intressanta fotografier jämte ett bref, ur hvilket vi blifvit satta i tillfälle återgifva följande utdrag.

* * *

LUENA.

Kasama, N-E. Rhodesia.

Jag har just intet nytt att berätta, här har allt larfvat sin gilla gång, utom det att jag förlorat ett par hundar, som jag är ledsen öfver, ty den ena valpen hade präktiga jaktanlag och höll på att dresseras. Jag har suttit »på roten» hela tiden, mest sysselsatt med att arrangera allting, från dörrläsar till trädgårdsplantering. Jag har t. o. m. försökt mig på mureri, och byggt eldstad och skorsten i sängkammaren och i matsalen. Det är ofantligt trefligt med brasor mornar och kvällar och behöfs också minsann. Temperaturen har växlat mellan $+8^{\circ}$ och 20° C. under ett par månader nu. Ibland 6° . Nu börjar det emellertid

Kliché: Ernst Sjöforsparre.

SVENSKEN MAGNUS LEIJER I RHODESIA: Ett präktigt byte: leopard, lejon och elefant, af hvilken sistnämnda en fotsula synes upphängd.

på att bli hyggligare. Denna kyla är förstås bara om natten samt en eller ett par timmar om morgon och kväll. Själva dagarne äro sällan kyliga.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöforsparre Skilm.—Gbg.

GILLER, I HVILKET LEOPARDEN BLEF FÅNGAD OCH SKJUTEN. Vid språng mot snöret, förbundet med gevärshanen, gick det dödade skottet af. Innerst synes »betet», en get.

Jag har varit mycket flitig och nu äro mina rum nära på i ordning. Naturligtvis har ej detta varit mitt enda göra, utan till det har jag fått stjäla mig tid emellan expeditionsgöromål. Jag har brottmål och civilmål, samt hydd-skatten att styra med, och detta skaffar mig fullt upp att göra. Vidare timmersågning (såg-grop, med 7 fot långa sågar) och tegelbränning för de permanenta hus, som skola uppföras nästa år. — Det är mycket skrifveri nu, sedan skatten införts. Ibland får jag sitta och skriva i flygande fläng hela dagen, folkklängder o. d. Bara att fylla uti ett par tre hundra skatt-kvitto-blanketter är nog att fördärfa ens stil. Hvar nigger skall ha sitt stämplade kvitto, som skall bokföras i åtskilliga olika »liggare», och när jag säger att skatten kan antingen vara pengar (3 shillings) eller ett får, eller en get och 6 pence, eller olika vikter af 6 olika slags korn och spannmål, eller skall debiteras något af många olika slag af arbete (tid: en månad), så ses att det är vidlyftigt bokhålleri. Jag har inte sett en hvit på hela tiden jag varit här, med undantag af min närmaste förman, som var här ett par dar i början af juni.

Men jag har mina små förströelser då och då i alla fall. Lejonerna äro så svåra i år, att folket beskylles en viss höfding och medicinman, som är mindre populär, att han sändt en armé af lejon att köra Awembafolket ur bygden. 9 personer har jag reda på, som tagits af lejon bara i byar på vägen mellan Luena och Kasama. De voro synliga eller hörbara här också, så att jag gjorde i ordning ett giller med två gevär och en lefvande get, hvilket ser ut så här:

En lefvande get är tjudrad inuti en triangel, som består af en sida högt stängsel (el. vägg) och två sidor snören. Dessa senare stå i förbindelse med hanarne på hvar sitt gevär, som affyras när snöret knuffats inåt en fot eller så, så att kulan beräknas träffa i hjärtat på odjuret, som försöker komma åt geten. — Ja, den fällan satte jag samvetsgrant i ordning hvarje kväll för en vecka eller så, men då förstås var det som funnes det aldrig ett lejon i distriktet. Så ledsnade jag på det nöjet, isynnerhet som månen just då började skina om nätterna, och då hålla sig vanligen alla vilddjur undan. — Så en kväll, den 10 juli, kl. 8 ungefär (»after dinner») höll jag på att dressera hunden (med anlagen) »Dum-Dum» i lina midt på min Boma-plan, då tax-tiken »Snider» uppgaf gräsliga nödtjutt nästan bakom köket. Jag rusade in efter gevär och lykta och sprang dit tillika med ett par man af vaken. Vi funno stackars »Snider» illa sargad och med ryggen bruten (måste skjuta henne ett par dagar efteråt). En leopard hade hoppat öfver inhägnaden (timmerstockar), men han råkade släppa hunden när han klättrade ut igen. Eller var han ej van vid, och kunde beräkna balansen på en sån långdragen hundkropp, hvars like han ej träffat på förut. Eller blef han skrämde af oss. På morgonen saknade jag genast »Dum-Dum», som förblef borta. Han hade smugit sig ut (jag bodde då ännu i en snickarbod, eller verktygsskjul, utan ordentlig dörr) och gått på spår efter leoparder, som han tydligt nog funnit »was at home», och »tog emot». Då svor jag hämd! Satte fällan nästa natt — men ingen leopard. Han var inte hungrig än. Kvällen därpå likaledes, och redan en timme efter solnedgången small det. Så tågade vi dit med lykter och gevär, försiktigt granskande hvarje buske i skugga, ty var leoparden sårad, kunde vi fått det lifligt nog. När vi kommo till gillret, kunde vi se geten liggande död. Efter litet mera spejande sågo vi leoparden likaledes, och en af mina »askari» gaf ett tjut: »Hallå, din rackare!» eller något med samma mening, och innan jag kunde hindra honom, rusade han fram till stället — och fick en kula genom höggra benet

från fällans andra gevär, som hitills var orördt. Det glömde han att tänka på. Kulan gick lyckligtvis bara genom vadens muskler, endast snuddande vid benet (men ett »Snider»-gevär, kaliber '577, express-kula, gör ett hål, större än en två-krona). Så skickade vi hem honom på en dörr, sedan jag pröfvat på mina anlag för fältskärsyrket med hvad huset förmådde i förbandsväg och antisepsiska don. Leoparderna bars upp till the Bama, där de hade en liten dans på kvällskvisten. — Nu har jag två hundar kvar. »Punch» — foxterrier, och salig »Dum-Dums» syster. »Punch» är af äkta ras, mycket fin. Jag tror inte några leoparder skola göda sig med dem, ty dels bor jag nu inomhus med ordentliga dörrar och lås, dels äro de uppfostrade att hålla sig efter hälarne på mig, isynnerhet om kvällarne. Och så ha de nu sett — och vädrat på, och känna till — både leoparder och lejon, förmåner, som de andra två stackarne ej hade. — Ja, lejon, det var sannt, det.

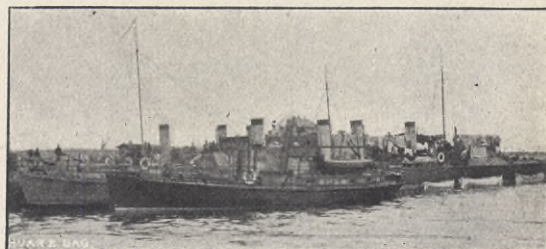
Den 12:te juli kl. 1/212 på natten väcktes jag af skott och att korpral af vaken bultade på dörren med underrättelsen: »Det är lejon i fähuset». Jo, det var trefligt! Lugnt och fridsamt det här landstället! — Jag har visst ej talt om, att jag fått en tjur, 4 kor och 2 kalvar från Fife, så nu slipper jag lefva på kondenserad mjölk och preserveradt (dansk) smör. Jag hade en stark och väl byggd ladugård färdig för dem när de kommo, särskildt konstruerad med afsikt att vara »lejonät». — Vi gifvo oss af igen uti natten ned till kornas logis. En af vallpojkarne — mjölkflickorna, skulle jag säga —, som jag lyckligtvis försett med gevär, hade hört ett värre krasande och gräfvande vid foten af ett högt staket, »kraal», som står utanför själfva ko(o. get-) huset. När han tittade ut genom dörrspringan, såg han fyra lejon på några stegs afstånd. Herdarnes hus står just utmed detta staket. Han stack ut gevärsmynningen genom öppningen och fyrade på. Då kommo också några andra boys, sågo lejonerna skymta och underhöllo eldgifningen; det lät som en mindre batalj. När jag anlände till stället, var där stor folksamling och allt det roliga öfver. Emellertid, som vi voro väl försedda med lykter och bloss, ville de prompt gå och göra kål på lejonerna med detsamma. Och »ladugårdspigan» svor på, att han råkat åtminstone ett af lejonerna.

Riktigt, blodstänk på marken. —

Men jag afböjde det hedrande anbudet att leda den tappra skaran ut i becksvart natt och tjockt buskage att leta efter sårade lejon, och aftackade dem i stället. Och så gick vi och »lag» oss och sof på saken.

Nästa (söndags-) morgon hittades ett af lejonerna stendödt i gräset omkring en 30 steg från »kraalen». — Jag fotograferade både leopard och lejon och sänder härmed.

RYSKA TORPEDJAGARE I KARLSKRONA.

Anatörfo.

Klubb, Bengt Stålvareparre.

Karlskrona hade i dessa dagar ett märkligt besök, i det några ryska torpedjagare löpte in i hamnen.

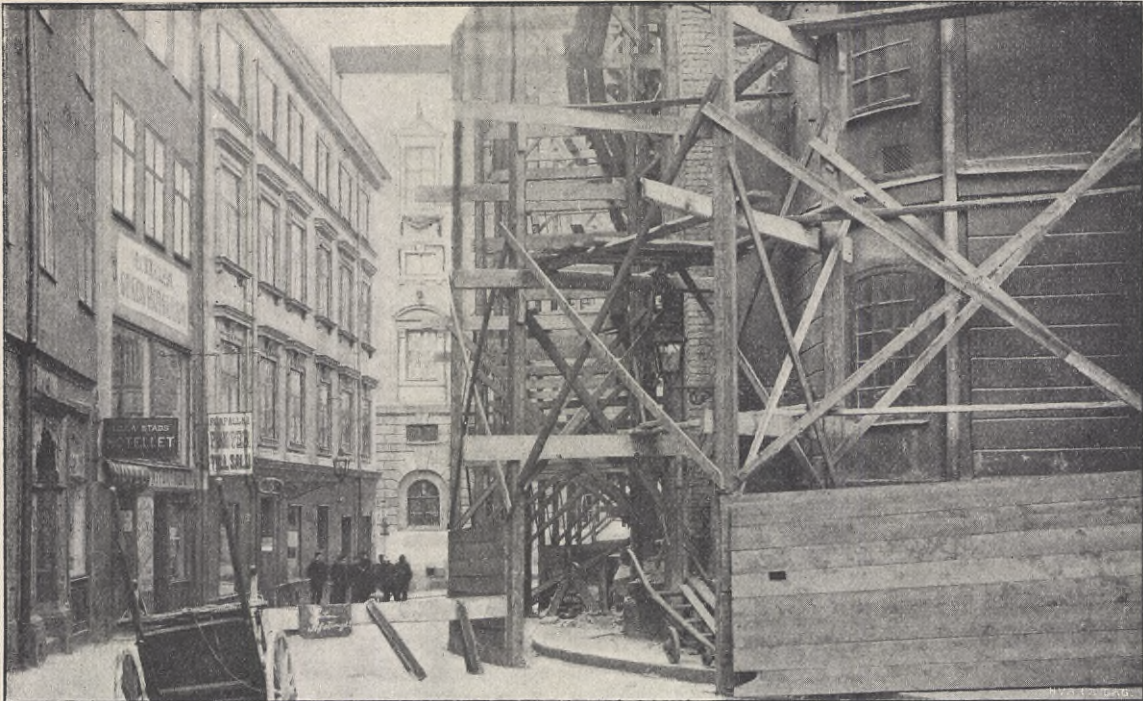

Foto. HVAR 8 DAG.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre Sthm—Gbg.

REPARATIONEN AF STORKYRKAN VID TRÅNGSUND: Å denna smala passage timade den ena olyckshändelsen.

Flere olyckor vid byggen ha på den senaste tiden inträffat i Stockholm och uppskrämt allmänheten. Icke synas heller de mitt och steg, som nu vidtagas för allmänhetens säkerhet med afseende å husställningar o. d., vara tillfredsställande.

Vi lämna här en bild från Trångsund, där, som bekant, en olycka nyligen inträffade, i det att ett tungt verktyg föll ned

från den under reparation varande Storkyrkan och så illa skadade en ung man, som händelsevis passerade gränden nedanför, att denne, när detta skrives, ännu svärfvar mellan lif och död. Vår andra bild visar huset vid Fredsgatan och Akademiegränden, där under pågående rifning ett ras inträffade, som kostade en arbetare lifvet och svårt skadade ett flertal.

HVAR 8 DAG.

Foto. HVAR 8 DAG.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre Sthm—Gbg.

BYGGET VID FREDSGATAN. Vid rifning af en vägg inträffade ett våldsamt ras som drog ett flertal arbetare under murmassorna. En af dem dödades.

:: VECKANS ::

ANTON BRAKEL,

Linköping, f. d. major, fyllde den 4 nov. 75 år. Ord örände sedan 6 år i Linköpings simsällskap.

A. J. R. KROOK,

häradshöfding i Öster-Nerikes domsaga, fyllde den 2 november 65 år.

J. G. PH. M. JENNINGS,

major, fyllde den 2 nov. 60 år.

K. A. H. KERNELL,

läroverksadjunkt i Linköping, fyllde den 28 okt. 50 år.

MAGNUS LIND,

redaktör vid svenska telegrambyråns filial i Malmö, fyllde den 3 nov. 50 år.

OLA ANDERSSON.

Bankdirektören, f. riksdagsmannen *Ola Andersson* i Malmö, fyllde den 2 november 65 år och fick med anledning däraf mottaga lyckönskningar och hyllningstelegram från många håll. Hr A. är en i Malmö stads kommunala lif mycket betrodd man, hvars erkända lösmåga och insiktsfullhet varit och är af stor betydelse för stadens allmänna utveckling.

ALBERT PSILANDER,

medarbetare i Aftonbladet i Stockholm, fyllde den 4 nov. 50 år.

THEODOR TIDESTRÖM,

kyrkoherde i Rytterne sedan 1875, fyllde den 29 okt. 80 år.

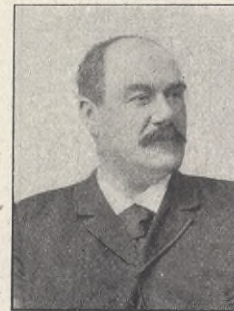

J. EKLUND,

den mycket bekante poliskommisarien i Östermalms församling i Stockholm, afgick nyligen från sin befattning.

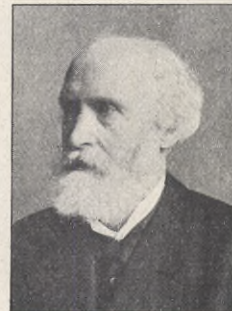

E. R. L. LIND af HAGEBY, major i armén, tjänstgörande å generalstabens krigshistoriska afdelning, fyllde den 4 nov. 65 år.

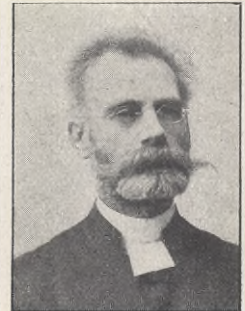
ROBERT MACFIE,

disponent å Lyckorna, Ljungskile, fyllde den 3 nov. 60 år.

O. P. U. ARBORELIUS,

professor, landskapsmålare, fyllde den 4 nov 60 år.

A. G. SVENSON,

kontraktsprost, kyrkoherde i Eksjö, fyllde den 29 okt. 50 år.

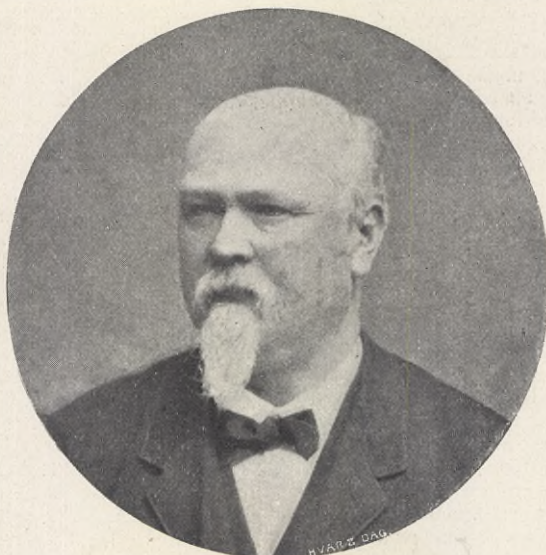

PORTRÄTTGALLERI

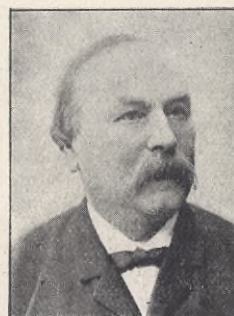
† P. A. HAGBERG,

Handlande i Göteborg, stadsfullmäktigt och kommunalman, afled den 3 nov. (Född 1834.)

LUDVIG PEYRON.

Den 30 sistlidne oktober fyllde en af hufvudstadens mest aktade affärsmän, konsul *Ludvig Peyron* 70 år. Hr P. var på denna dag föremål för stor hyllning. Carl Ludvig Peyron är son till Hamburgska generalkonsuln Carl Adrian Peyron och Sofia Augusta Steinmetz. Efter att hafva öfvertagit fadrens affär, hvilken han bedref från 1864—87 då han upplöste den 60-åriga firman, bildade P. jämte kommandörkaptenen August Fries, och grosshandlaren Ninian Paton redan 1869 Stockholms Angfartygs-Rederiaktiebolag, hvars hufvudredare Peyron var till 1892. Helt naturligt har P. varit starkt anlitad såväl för offentliga värf som för enskilda företag.

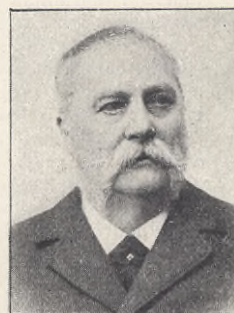
† GUST. PETERSSON,

musikdirektör, f. d. kantor i St Clara kyrka i Stockholm, afled den 14 nov. 67 år gammal.

† A. F. FOGELSTRÖM,

f. d. kapten vid Bohusläns regemente, afled den 29 okt. Född 1845.

† JOH. P. TH. HOLST,

i 30 år kamrer i Skånebankens afdelningskontor i Simrishamn, afled den 6 nov., 70 år gammal.

UR HÄFDERNAS KURIOSA.

Små tids- och personhistoriska studier för HVAR 8 DAG af P. M. G.

III. »MAGNETISÖREN» BRUCE.

»Torrare» uppgifter torde väl näppeligen i regeln kunna tänkas, än dem man vanligen får i genealogiska uppslagsböcker sådana som t. ex. adliga ättartaflor och dylika. Man får ju nästan alltid blott nätt och jämt reda på själfva namnen samt data för födelse, giftermål och bortgång ur lifvet, uppgifter om lefnadsställning, möjliga titlar och utmärkelser m. m.

Men emellanåt kan det dock hända, att just en så där lakonisk »ättartafla-biografi» väcker vårt intresse genom allt, som vi kunna ana bakom de torra namn- och datauppgifterna. Eller måste man ej t. ex. få klart för sig, att det ej kan ha varit just någon »vanlig» personlighet, om hvilken man af vederbörlig »ättartafla» får reda på, att han efter hvartannat varit beridare vid Strömsholms stuteri, löjtnant i Brasiliansk tjänst, turkisk öfverste »med titeln Bey», — vidare att han varit gift 5 gånger, blifvit skild 2 gånger och en gång för tvegifte dömd till lifstids deportation . . . Son af Gustaf III:s längst kvarlevande page (som öfverlefdes sonen), hade han elfva syskon och tolf barn; bland svågarna fanns bl. a. en rysk ambassadör och excellens, — men för öfrigt tyckes äktenskaplig lycka ej ha varit vanlig i familjen, i det att en brors och två systers äktenskap upplöstes genom skiljsmessa. Och tillfoga vi så till sist, att en bror under decennier gällde för att vara — kvinna samt såsom sådan t. o. m. var »stiftsjungfru», så torde medgifvas, att den »ättartaflan» väl kan framkalla en god del intresse eller — låt vara — nyfikenhet.

Det nu antydda är emellertid ingen fantasiprodukt, — utan det återfinnes alltsammans i adliga ätten Bruce's stamtafla i vårt Riddarhus. Och med hänsyn härtill torde »beyen-magnetisören» Robert Edvard Bruce kunna förtjäna en plats bland

»häfdernas kuriosa», — om det än måste medges, att hans lefnadsbana ej haft mycket med häfderna, historien i stort sedt, att skaffa. Men ett stycke kulturhistoria kan ju i alla fall alltid ligga däri.

Visserligen har »Bruce-bey» redan förut af ett par förf. behandlats i tryck; men senare ha en del noggranna upplysningar vunnits, bland annat genom Wrangel-Bergströms förtjänstfulla supplement till de Anrepeska ättartaflorna. Och bland HVAR 8 DAGS stora läsekrets finnas nog många, för hvilka den adlige »magnetisören» är en ny bekantskap. — För öfrigt kan nämnas, att ätten numera är här i Sverige på mansidan utgången, i det att R. E. Bruces äldste och yngste broder utflyttade till Brasilien resp. Nordamerika, där deras grenar lära fortleva; någon ogrannlagenhet kan således ej anses ligga i efterstående rader.

*

Som bekant ägde under vår storhetstid en ovanligt stark tillströmning rum af särskildt skotska släkter, som å vårt Riddarhus eröfrade nästan hundratals »nummer». Vi finna där nästan de flesta af Skotlands äldste och äldsta namn: Stuart, Douglas, Hamilton, Campbell o. s. v. — och bland andra äfven det gamla ärorika konunganamnet Bruce.

Nu är det emellertid svårt att afgöra, huruvida verkligen ett skotskt namn med gamla historiska anor alltid betecknar verklig blodsfrändskap och härstamning; ty ofta lånade ju clan-chefernas vasaller och klienter hans namn. Ätten Bruce å vårt Riddarhus gjorde emellertid anspråk på att verkligen tillhöra den historiskt ryktbara ätten.

Här i Sverige nådde den emellertid, hvad skäl det nu vara må, aldrig den ställning och den rang som större delen af de andra skotska inflyttade fa-

miljerna. Den höll sig dock »uppe», så till vida, att dess medlemmar gingo in vid armén samt då och då erhöilo någon lägre hoffitel.

Så fanns bland Gustaf III:s pager en Adam Bruce, född 1771, och mest namnkunnig såsom den längst kvarlevande af tjuarkonungens page-kår; han afled nämligen först 1863, vid 92 års ålder. — Med sin maka, född Fredrika Chariotta Wijnblad (död 1857), hade han tolf barn; äldste sonen var den Robert Edvard, hvarom här skall något ordas.

Robert Edvard Bruce föddes den 29 mars 1802. Han bestämdes att gå den militära vägen och blef sergeant vid Andra lifgardet, därifrån 1819 förflyttad till Vendes artilleri. Emellertid gjorde han sig mest känd för en hop galna streck och ett vildt leverne, hvadan han snart föranläts att lämna hufvudstaden och en tid tjänstgöra såsom beridare vid Strömsholm.

Där trufdes han emellertid ej länge, utan begaf sig ut på äfventyr, på egen risk, styrande kosan till England. I parentes torde här böra antydas, att det Bruce'ska hemmet nog var ett »gladt» hem, men andan i detsamma ansågs något för fri. Föräldrarna tyckas för öfrigt ej ha bekymrat sig mycket om sönerna, som i allmänhet tidigt fingo gå sina egna vägar, — medan döttrarna skyndade att fortast möjligt skaffa sig en man. Den enda, som blef lycklig i sitt äktenskap, var den äldsta, gift med den bekante professor Enberg, »en af de 18»; hon afled 1878. Näst äldsta dottern äktade 1820 en rysk generalmajor, och några år senare ryske ambassadören i London, baron v. Brunow, från hvilken hon emellertid blef skild; hon dog 1874. Yngsta system åter giftes med och skildes från en polsk godsägare, Prusimsky, hvarpå hon äktade (likaledes i Polen) ett medicinalråd Herzog.

Af sönerna åter gingo ej mindre än tre till sjös; af dem kom emellertid en i brasiliansk krigstjänst och lär ha dött som öfverste i Brasilien (där hans ättlingar fortfarande). Den yngste, sjökaptanen, bosatte sig i Boston, där hans afkomlingar lefva. Den son, som länge gällde för att vara flicka (se ofvan), afled 1885 i Visby såsom f. d. tulltjänsteman.

Allt detta har nämnts för att liksom gifva den »miljö», hvarur vi ha att tänka oss Robert Edvard Bruce kasta sig direkt ut i äfventyrens, äfventyrarnes värld.

Det var i början af 1820-talet han kom öfver till England, antagligen för att söka plats i armén eller flottan. Men han fann hvad som tycktes honom bättre: ett rikt parti. I oktober 1826 vigdes han i Southwark vid dottern af en rik vinhandlare i Dartmouth.

Svärfadern gaf dottern en vacker hemgift, för hvilken inköptes en egendom i Sverige, där Bruce nu några år lefde landtjunkerlif. Men snart ledsnade han därpå; redan efter 4 år är frun tillbaka i England. Bruce tyckes ha rest efter henne, men svärfadern blef honom kvitt genom att ekipera honom och gifva honom rundliga respångar till Brasilien, där han nu skulle söka sin lycka.

Enligt uppgift skall han också ha varit »löjtnant i käjserlig brasiliansk tjänst», men tjänsten måtte ej fallit honom i smaken, ty han är snart hemma igen. Sedan han nu fått smak för rika giften, funderade han på en ny dylik kupp, och låter fördenskull »lysa efter» sin engelska fru såsom »för-lupen», hvarpå efter vederbörlig tid äktenskapet i Sverige förkunnades upplöst.

Emellertid måtte ingen svensk dam ha vågat försöket att bli fru Bruce n:r 2, alldenstund han behöfde styra kosan utomlands för att nå sitt mål. Han hade djärfheten att äfven denna gång begifva sig till England, — och den 17 september 1835 sammanvigdes han i Islington med en miss Harriet Barker, rik äfven hon.

Men de engelska äktenskapslagarne äro strängare än andra — och då miss Harriets pappa, som aldrig varit för partiet, fick veta, att Bruce varit gift förut, lät han stämma honom för tvegifte. Eng-

lands lag erkänner nämligen ej utrikes afkunnade skilsmessodomar uti inom England ingångna äktenskap. Bruce blef häktad och slutligen dömd till — sju års deportation till Botany Bay.

Huru han redde sig ur den klämman, har aldrig blifvit klart; men antagligt är, att hans svägar, ryske ambassadören (se ofvan), skaffat honom medel och tillfälle att rymma.

Det är nu han uppenbarar sig i »hund-turkens» land. Europeiska officerare voro på den tiden eftersökta i Turkiet, och det är ju mycket möjligt, att Bruce verkligen avancerat till öfverste i turkisk tjänst (såsom sådan skulle han verkligen haft rätt till den turkiska titeln »bey»), — om det än förefaller underligt, att han ej då kvarstannade därnere. Den muhamedanska religionen hade varit synnerligen tilltalande för honom... Emellertid berättar en svensk turist (numera aflidne frih. Hans v. Essen), att då han i Konstantinopel sammanträffade med Bruce, denne tydligen vore hvad vi skulle kalla »på dekis», så att han t. o. m. måste frukta för sin personliga frihet.

År 1840 eller 41 får han sig emellertid en ny hustru, äfven nu af engelsk börd, men säkerligen icke vigd i England, dit Bruce väl ännu icke kunde våga sig i giftermålsärenden. Frun hetta Isabel Maclaurin — och med henne uppenbarade han sig nu en vacker dag ånyo i Stockholm och hos sin familj.

Sedan denna fru Bruce n:r 3 skänkt honom en son (som dog vid 8 års ålder 1850) och en dotter, afled hon kort efter den sistnämndas födelse, i Stockholm den 6 juni 1844. — Bruce var änklung i ett halft år; han vigdes nämligen i London (1) den 13 februari 1845 med en miss Labatt. Med henne slog han sig nu ned dels i Stockholm, dels i den svenska landsorten; och det var nu han började vinna rykte såsom »magnetisör». Särskildt på fruntimmer verkade hans hypnotiska (såsom termen nu lyder) förmåga rent af underbart. Benämningen »magnetisör» förefaller ju litet humbugartad; men i fråga om Bruce torde man kunna säga, att såsom sådan var han minst humbugmakare.

Efter att ha skänkt sin man sex barn, ledsnade den 4:de fru Bruce på det tröttande samlifvet med »Bruce-bey», som särskildt besvärade henne med att använda henne som »medium». Hon utverkade skilsmessa och lär sedan ha gift om sig med en von der Porten.

Bruce tröstade sig emellertid snart med en 5:te fru, denna gång en svenska, en stockholmsk borgaredotter. Han fortsatte under tiden med sina magnetiska séancer och var alltjämt en af hufvudstadens populäraste (= mest kände) personer i det han ständigt gick klädd i röd turkisk fez samt någon slags fantasiuniform, med sabel och sporrar.

Hans vilda leverne hade emellertid knäckt hans starka konstitution; äfven påstod han, att de magnetiska séancerna voro mycket ansträngande. Blott 56 år gammal, afled han plötsligt den 28 april 1858 — ett par månader senare följd af sin ende son med sin femte och sista fru; den lille gossen förklarade, att »pappa hvar natt visade sig för honom», ända tills han själf skildes hädan.

Såsom magnetisör gjorde Bruce flera lyckade kurer. Men för öfrigt måste medges, att han näppeligen vann något annat intresse, än såsom ett »kuri-riusum», ej minst genom sina många giftermåls-historier. Att han skulle ha spelat någon viktigare roll i Muhammed Alis krig mot Turkiet, torde på goda grunder få betvivlas.

Hans änka i 5:te gifftet ingick nytt äktenskap med en kakelugnsfabrikör och lefver måhända ännu. Barnen af 1:sta gifftet stannade hos moderns familj i England; en dotter af 3:dje gifftet är gift Nybleus i Södertelje, och en dotter i 4:de gifftet med komminister Olsson i Umeå.

— — — Och mera ha vi ej att tillägga om »magnetisören Bruce».